

ХРИСТО РАДЕВСКИ СЪБКО-ЗЪБКО

chitanka.info

Купи таткото на Съби
паста, четчица за зъби,
за да пази в чистота
свойте зъби и уста.

Ала Съби се чумери,
плаче му се чак дори:
туй ли татко му намери
да му подари?

Как с децата от махлата
с четката ще води бой?
На съседите стъклата
с паста как ще чупи той?

Мухомор е хитър паяк,
дебне той от стая в стая;
дебне и пресмята где
мрежата да си сплете.

Но прислужницата Галя
плановете му разваля.
И от шътъка й той
няма мира и покой.

Просне мрежа зад вратата,
тя я помете с метлата.
Над дулапа я сплете,
тя и там я помете.

Мухомор се не отчая:
дири, дири — най на края
в кухнята намери кът,

гдето не безпокоят.

Там на лавичка една са:
Събковата четка, паста.
Тънат те във тъмен прах —
никой си не служи с тях.

Мухомор огледа вред и
в паяжина ги оплете.
Настани се в нея той
и си заживя в покой.

3

Татко Събка уговаря,
татко се на Събка кара:
— Събе, своята уста
мий, пази я в чистота;
че без зъби ще останеш,
болести ще те сломят,
старец немощен ще станеш,
ще се сбръчкаш още млад...

Но не ще да знае Съби,
а се плези и се зъби.
Орехите като с клещи
чупи с зъби тоз герой
и след гозбите горещи
пий вода студена той.

4

Мама често питаше гальовно:
— Миеш ли си зъбките редовно?
Събко слъгваше я: „То се знае!“
И отиваше да си играе.

Но една година вече Съби

3

не похвана четката за зъби.
Зъбките му бяха бели, бели,
а сега са жълти пожълтели.
И децата вместо Събко
викаха му Жълтозъбко.

5

Трима дяволи-дюлгери
сред таванския боклук
разговарят в мрака черен,
хленчат там един пред друг.

Трима дяволи-бацили,
дето носят болестта,
дето дирят зъби гнили
и нечистите места.

И оплакваха се те,
че се чисти и мете:
„Няма вече, братя, няма
работа за нас в света.
Вредом с грижа най-голяма
пазят чудна чистота.

Ний сме смъртните зарази,
носим болести и смърт,
ала с чистота се пази,
пази се от нас светът...”

Мухомор бе там наблизко,
чу той този разговор
и по паяжинна нишка
слезе ниско, ниско, ниско
и им каза Мухомор:

— Не скърбете, не плачете,
работа за вас аз знам:

4

в спалнята под вас слезнете
и ще видите вий там —
зинал в тъмнината, Съби
хърка сам-самин в нощта
и немитите му зъби
чакат вашите длета.

6

Луда радост в миг обхвана
дяволите от тавана.
Казаха „мерси“ тогаз
на добрия паяк
и се спуснаха завчас
в Събковата стая.

Събко-Зъбко тихо спеше
и стъкла насън трошеше.

Нощ е. В стаята е мрак.
И сред тишината
спи си нашият юнак
сам-самин в кревата.

През прозореца тогава
дяволите пропълзят.

И в немитата уста
те се настаняват.
Де ще найдет по света
те уста такава?

7

Спи ти, Събко-Зъбко, спи ти
с тези зъби неизмити!...

Дяволите сред устата

си размахаха длетата,
чуковете и свредлите,
брадвичките и теслите...

Трак-чук, жан-жин, трака-чука!...
И зъбът се рони, пука.

Блъскаха, трошиха, биха,
цяла пещера пробиха.

Събко сети болки смътни
в десния си малък кътник.

Но насън му се пристори,
че троши той с него орех.

8

Оле! Оле! Оле-е!
Страшно зъбоболие!

Събко се събуди.
Събко като луд е.

Рипна от кревата,
плаче и се мята.

— Оле, мамо, тате-е,
скоро тук елате!

Кътникът върти ме,
щрака и гори ме!...

Сякаш сто игли-и...
Олеле, боли-ли... и...

И... и... иии!...

Събко чак до сутринта
плака, пъшка и пухтя.
Мира му не даде тя —
болестта му — през нощта.
Бузата му тегне, тегне,
сякаш камък там е легнал.

А главата му каква
е порасла след това!
Грозна, глупава глава!
Та глава ли е това? —
Вижте, вижте, вижте, вижте —
смешно, глупаво главище!

Как сега, как сега
ще излезе той така?
Вън децата откога
дирят нещо за шега?
Ще му се присмеят-смеят,
песен те ще му запеят.

И потърси Събко цяр
при съседката-знахар.
При съседката си Вела,
баба Вела-Гърбавела.

Баба Вела-Гърбавела
всичко може да цери:
наранено, заразено,
външно, вътрешно, строшено,
щом като е за пари...

Много вече се изпече
в докторския занаят:

бае, знае да гадае...
И по този начин в рая
пратила е сума свят.

А самата тя горката
боледува в пек и мраз.
Треска има всяка зима,
кашлица неизлечима,
зъбобол и ишиас.

Що да стори? Тук-там корен
има в своята уста.
Затова се разболява,
ала Събка убеждава,
заблуждава Събка тя:

„Не старило, а патило
питай в този грешен свят.
Много веща в болестта съм:
ти си, сине, урочасан,
щом те зъбите болят.“

И натъпка тя на Събка
във устата прахоляк.
Взе да бае, да заклина
с бухалова перушина,
с мъртъв костенурски крак.

11

А немита е устата,
и боли, боли зъбът.
Дяволите зли, рогати
пеят, вихрен танц въртят:

„Да живее баба Вела,
Вела-ела-Гърбавела!
Иха-ха! Иха-ха!

Много, много, много знае
да лекува и да бае.
Иха-ха! Иха-ха!

С бабешката ѝ наука
ний сме като в рая тука!
Иха-ха! Иха-ха!

Да живее баба Вела,
Вела-ела-Гърбавела!
Иха-ха! Иха-ха!“

12

Дядо Влад е побелял.
Той живял е сто години.
Много чул, видял, разбрал,
много патила преминал.
Три пъти е бил на бой,
бягал някога от чума...
Гледа Събка-Зъбка той,
гледа го и дума:
— Хубостта е до очи,
сладостта — до зъби.
Тази мъдрост научи,
запомни я, Събе!
Здрави зъби — светли дни,
младини красиви.
Здрави зъби — запомни! —
старини щастливи.
Виж ме — аз съм здрав, щастлив
сто години, Събе,
доживях, че бях грижлив —
пазих своите зъби!
А когато заболят
зъбите човека,
не при баби се церят,

а при зъболекар!

13

Чисто е, мирише на аптека
при добрия чичо зъболекар...
„Сядай, Събко-Зъбко, тук на стола,
ей сега ще махнем зъбобола!...“

И в зъба му дупката мънинка
той прочисти с тъничка машинка,
пломба тури и зъбът му пак
е като преди — и здрав, и як.

14

Горко вам, дюлгери-дяволи!
Вам, бацили, болки причинявали!
Знам: не сте се вий надявали
да ви изметат така оттука —
от устата — на боклука.

Нито ти пък, Мухоморецо,
паяко — че през прозореца
ще изхвъркнеш като перушина,
с мръсната си паяжина.

Няма вече онзи Събко —
непослушен жълтозъбко.
Вече в своята уста
Събко пази чистота.

Всяка сутрин, обед, вечер
мие зъбите си вече.
Мие ги и спи си той
в сладки сънища, в покой.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.